

CESTOPIS A PŘÍBĚH O PROŽITÍ 787 KM SVATOJAKUBSKÉ CESTY

A TAK TEDY JDU...

———— Jiří Dinybil ————

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

3.

SLUNCE – MOŘE – ZELEŇ – BAHNO

Můj pohled se za pomoci ranních slunečních paprsků snaží proniknout šerem. Je tři čtvrtě na sedm, říká mi budík. Nerad vstávám ráno do tmy, je ale polotma, tak vstávám tak napůl. Nejdřív oslovuji své údy, jde to. Hýbají se a docela bez bolesti. Včerejší vodoléčba a odpočinek měly úspěch. Ale to je můj dojem v ještě ležící poloze. S batohem se nyní nezatěžuji, chci i dále pokračovat v dobré náladě. Rychle umývárna, jediné umyvadlo je celé moje – a následně si dopřeji i celý svůj standardní ranní přežívací gymnastický program.

Jdu dolů na snídani, seňora mi přináší opečené krajíčky baget, máslo, marmeládu a *café con leche*. *macu* jsem tentokrát nezapomněl. Potom dostávám poutnické razítko a platím – 25 eur. Nocleh stojí 15 eur a zřejmě tu večerní polévku počítá jako kompletní večeři. Nic neříkám. Bylo mi tady dobře.

Balím batoh, připadá mi, že mám těch věcí stále více. Nakonec do něho všechno nacpu a přemýšlím, čeho bych se mohl zbavit. Bez výsledku. Pokládám batoh na postel a snažím se vplazit do popruhů. Mám úspěch, jsem ještě svěží a silný. Scházím dolů, loučím se se seňorou, děkuji za všechno. A opět přání: *Buen camino*.

Nebe je bez mráček, krásný čerstvý jarní vzduch, je osm hodin, a tak tedy jdu.

Cesta mírně klesá okolo několika usedlostí, teď už je nalevo i napravo jen zeleň, v dálce krásný pohled na modré moře. Jdu luční cestou a potkávám mladou seňoritu, asi jde do školy. *Buen camino*. Po ní seňora i seňoru v zemědělském pracovním oděvu, také zdraví. Já zdravím skoro současně, už jsem si zvykl. Na příjemné věci se zvyká rychle. Cítím se dobře, se-

Laya – můj fotbalový přítel.

stup byl mírný, hezkou krajinou, za chvíli budu dole. Předemnou se objevuje přímořské městečko Zumaia. Jdu parčíkem kolem řeky, usedám na lavičku, abych se ještě chvíli pokochal tou jarní pohodou. Za Zumaieu přijde stoupání. Ani si nesundávám batoh, jeho nasazování na záda mne dost vyčerpává. Prochází babička s asi tříletým vnoučetem. Chlapec si náruživě kope s balónem do všech stran a ten přilétá ke mně. Chlapec se zarazí se. Co bude? Já mu ho vsedě kopnu zpátky. A už má spoluhráče. Zase mi kope míč, já jemu, tak to pokračuje. Ptám se ho na jméno, jmenuje se Laya. Neobvyklé hezké jméno, zní exoticky. Babička se usmívá, nemá strach, že si Laya hraje s naprosto cizím poutníkem. To mě těší, přece jenom asi nevypadám, jako bych jedl malé děti. A poutníci tu zřejmě mají dobrou pověst. Laya mi připomíná vnuka Samuela v Praze, kterému nebyl ani rok a už také nadšeně kopal

do balónu. Ale opravdu kopal švihem, ne že by o něj zakopával jako plno dětí v jeho věku. Jsem na něho hrdý, je šikovný. Po nějaké době se se mnou babička loučí, Laya také, podává mi ruku a babička přeje *buen camino*.

Občas mě míjejí skupinky poutníků, nastal čas vydat se opět na pochod. Jdu kolem kláštera bosých karmelitánů – San José de las Carmelitas Descalzas, kde se také nalézá obecní *albergue*. Pokračuji kolem poustevny Arritokieta. Pohled nazpět mi nabízí zajímavé panorama od Zumaii s ústím řeky Uroly do moře.

Jdu polní cestou, loukami, střídají se úseky s mírným i ostřejším stoupáním a s krátkými rovinkami. Trekingové hole makají, já taky, ještě mi je dobře. Vycházím na vrcholek kopce do vesničky Elorriaga Auzoa a s úlevou usedám na místním poutnickém odpočívadle. Už mi tak dobře není. Vychutnávám si pramen čerstvé přírodní vody, víno snad nemůže chutnat lépe. Dvacet minut odpočinku a jde se dál. Hůlky se tentokrát snaží ušetřit mým kolenům každý náraz v poměrně strmém sestupu. Následují krátká prudká stoupání a sestupy, křížím silnici a pak se na ni opět napojuji, po příkrém kopci stoupám až do vesničky Itziar s impozantním kamenným kostelem – svatyní Santa María de Itziar ze 16. století v románském slohu. Ve vesnici musím opět udělat přestávku. Chtě – nechtě. Ramena i artritická kolena se začínají doslova bouřit, tvrdé sestupy a stoupání snášela opravdu neradostně a bolí. Chci s artrózou navázat trochu osobnější vztah, začínám s ní hovořit a oslovuji ji v množném čísle jako „holky“. Ta v pravém koleně je holka neposlušná, protože si málokdy dá říci, ta levá je holka rozumná, ta si dá domluvit – někdy.

Určitě bych zde vydržel déle, ale jednak nemohu holky rozmazlovat a jednak se bojím, že bych v nehybnosti „z dřevěněl“ a už nevstal. Ještě nějakou chvíli stoupám, vidím už vrcholek kopce před sebou a to mi dodává sílu a naději. Přeží-

vám to. Jsem nahoře a těší mne nejen krásný výhled na moře v dáli na jedné straně a zelené kopečky na druhé, ale hlavně to, že by mne dnes již nemělo čekat žádné strmé stoupání. Cesta dolů by měla vést loukami a to už se dá zvládnout. Nejdříve ale sestupuji po silnici, až pak mne poutnické značky zavádějí na vítanou polní nebo spíš luční cestu. Zdravím se s krásnými statnými býky na pastvě, kteří mne se zájmem pozorují. Cesta se mění v úzký kamenitý úvoz s hustým trnitým křovím po stranách. Působí to trochu jako loupežnická past, není kam uhnout. To mi ani tolik nevadí, dokud se cesta náhle nezmění v hluboké bahniště, rozdupané asi těmi krásnými býky a aromatizované jejich trusem. Několik bahnitých či zavodněných cest už jsem překonal po jejich strmém kraji a hůlkami jsem se opíral do bahna, abych tam nespádl. To tady ale nejde. Velice husté křoví s velkými nebezpečnými

Tady neodbočíš.

trny sahá až k nevonnému močálu. Za křovím po stranách je louka, ale nemám se tam skrze něj jak dostat.

Sám sobě se divím, že ani v takové neutěšené situaci neztrácím humor, a napadá mne jeden z mála vtipů, které si pamatuji. Stojí indián na kraji Niagarských vodopádů a myslí si: Ještě krok a jsem dole. Haha. Co by si asi myslel tady? Vracím se asi 50 metrů a na jednom místě mi připadá, že tam je křoví trochu řidší. Používám hůlky jak mačety a snažím se prosekat v trnitém křoví malý otvor, kterým bych prošel na louku. Trochu se mi to daří, hůlky z toho ale nemají radost a jeden kroužek dole se uraženě láme. Přes své sportovní super lehké kalhoty cítím škrábance a stružky krve stékající po noze. Hlavně aby se kalhoty neroztrhaly. Dostávám se na louku – do kravího a býčího teritoria, ohraničeného elektrickými dráty. Nedaleko se pase několik býků. Snad si mys-

Býčí pohoda.

lí, že se jdu také pást? Naštěstí nemám na sobě nic červeného a tito býci asi nejsou sobečtí, nechávají mne na pokoji.

Chůze po louce není žádná slast, tráva je minimálně půl metru vysoká, alespoň však nemá trny. Prodírám se vysokým porostem podél cesty, přelézám elektrický ohradník. Žádnou ránu ale kupodivu necítím; že by byly moje nervy už tak apatické? Tak jako jsem nemohl předtím skrz trny prolézt na louku, tak se teď samozřejmě nemohu dostat zpátky na cestu. Po nějaké době zahlédnu místo, kde se zdá být méně trní, ale je to zatarasené větvemi, aby tam zvířata neprošla. Pokouším se je vytahovat a lámat. Taky to není lehké, jsou poměrně velké a silné a zaháknuté do sebe. Po nějaké době se mi opravdu daří vrátit se zpět na cestu a naštěstí již na podobné bahniště nenarážím. A už jsem na kraji městečka Deba a vracím se na silnici, ze které jsem nahoře s radostí odbočil na tuto polní cestu. Kdybych to byl býval věděl, asi bych tudy nechovil. Tak jako ten malý kluk v Knoflíkové válce. No už nejsem malý, ale často ti malí a ti staří mají hodně společného. Vedle silnice je strouha s trochou vody, tak si tam omývám zablácené boty a nohavice, abych nevypadal tolik jako vandrák.

Vstupuji do Deby a jdu po poutnických značkách, které mne zavádějí až k originálnímu *albergu*. Je to budova nádraží – to se nachází v přízemí a v prvním patře je poutnická ubytovna. Je po druhé hodině odpoledne, dveře jsou zavřené, otvírá se až ve tři. Hned naproti je několik barů – restaurací. Můj žaludek se již těší na nějaký gurmánský zážitek.

Procházím bary a ptám se na *menu del día*. Všude mají jen à la carte, jen v jednom ho sice nenabízejí písemně, ale říkají, že mi mohou něco sestavit dohromady. Moje podmínka je předkrm – míchaný salát, oni souhlasí. Tak to je v pořádku. Na žízeň pivo a potom vodu. Hlavní jídlo kuře a pomfrity, souhlasím. Míchaný salát dělají čerstvý, sám si ho dochucuji, k tomu dobré bagety. Osmdesát procent mého uspokojení je dosaženo. Příjemné překvapení bylo kuře, žádná

prsa, ale stehýnka a křidélka, křehká a šťavnatá. Pomfritům nefandím, normálně je nechávám na talíři, jen ochutnávám – a další překvapení. Nejsou přesmažené na špatném oleji a jsou pokapané citronem, hned je to něco úplně jiného. Proti svému zvyku jich sním většinu. Moučník je puding, něco podobného jako *crema catalana*, ale bez karamelu a zde na povrchu plave sušenka. Batoh a klobouk leží vedle mne na židli, takže můj status poutníka je ostatním hostům zřejmý. Míjí mne starší pán, poklepe mi na rameno a přeje mi dobré chutnání – *que aproveche*. Děkuji, je to milé. To je ta lidská vlídnost, kterou mám na Španělech rád a ve střední Evropě ji postrádám. Spokojený se vracím k *albergu*.

Před *albergem* již čekají dva další poutníci, jeden pěší a jeden cyklista. Ve tři hodiny přijíždí na kole seňora, odmyká vstupní dveře a oznamuje, že si tu můžeme nechat batohy a musíme se jít registrovat a zaplatit do turistické informační kanceláře nedaleko v centru. Vysvětluje nám cestu a my vyrážíme. Společnými silami a hlavami kancelář poměrně rychle nacházíme, registrujeme se, platíme pět eur, dostáváme poutnické razítko, číslo postele a klíč od *albergu*.

Vracím se, převlékám, poutnické oblečení věším na ramínka na kraj palandy nad sebou. Vytahuji své poutnické podklady a studuji pochodový program příštích dnů. Nebudí ve mně nadšení – až do Bilbao vede cesta jen vnitrozemím, po silnicích, podle silnic a dálnic, nahoru dolů. Tak jsem si přímořskou trasu nepředstavoval. Musím to nějak urychlit, ale s takhle těžkým batohem nemám šanci ujít za den více, než jsem zvládal doposud. Uvědomuji si, že na regálu před vstupem do místnosti ležely nějaké letáky o *camino taxi*. Jdu tam, vedle informací leží i obálky na vyplnění jména, občanství, místo odeslání a místo určení. Do této obálky se má vložit pět eur a má se připevnit nahoru na batoh, který se má nechat někde u vchodu do *albergu*. Znova studuji v podkladech, jak bych mohl zkrátit vzdálenost do Bilbao alespoň

na dva dny. Bez batohu bych se mohl dostat alespoň k jeho předměstí. Vyšel bych hned v sedm ráno, za svítání, koupil bych si něco k snídani a s sebou na cestu. A bez batohu, jen s plátěným batůžkem s vodou, bundou a pláštěnkou bych mohl dojít do večera až do Berrionda – *albergu* Mendata. A to už bych měl polovinu vzdálenosti za sebou. Vyhledávám si telefonní kontakt a zjišťuji, jestli mi mohou zarezervovat postel na zítřek, že dorazím asi až večer. Seňora odpovídá, že není problém, není ještě sezona, a poznamenává si moje křestní jméno a občanství.

Tak, jedna věc je vyřízena a teď ještě zavolat *camino taxi*. Volám na číslo z obálky a ozývá se mi mužský hlas. Informuji seňora, co bych zítra potřeboval a že bych ho asi potřeboval i na pozítří. Říká, že to není problém, ať nechám u vchodu batoh a obálku s pěti eury. Poznamenává si mé křestní jméno, já se ptám na jeho, jmenuje se Tino. Druhá důležitá věc vyřízena. Doufám, že to dobře dopadne, a teď ven do ulic, sehnat si stravu na ráno a na celý den. Zítra a pozítří zřejmě budu muset své oblíbené rituální *menu del día* vynechat.

Jdu uličkami okolo kostela Santa María z 13. století. Působí spíš jako hrad než jako kostel. V jedné uličce narážím na samoobsluhu s potravinami, která právě otvírá po odpolední siestě. Kupuji dvě lahvičky poměrně hustého kakaa Cola Cao, koláč a croissant na snídani. Pro doplnění denních kalorií vybírám jeden sendvič se sýrem a jeden se šunkou, které mi čerstvě připravuje seňora u pultu s krásně vonícími sušenými šunkami, salámy a sýry. Nakonec pořizuji ještě láhev minerálky a spokojen s nákupem se vracím do *albergu*, abych vše uložil do ledničky v kuchyňce.

Albergue se pomalu zaplňuje a já jdu zpátky do centra. Napadá mne ohlásit se alespoň svým bližním a nejbližším přátelům, kteří se mnou můj úmysl a celou moji přípravu na tuto cestu upřímně duševně sdíleli, že ještě žiji. Jdu se zeptat do turistické informační kanceláře, jestli je někde ve městě veřejný

počítač s internetem, ale seňora o žádném neví. Odcházím a náhle zahlédnu v hale na stolku u stěny zapnutý počítač. Vracím se a ptám se, jestli je napojen na internet. Dozvídám se, že ano, a tak poprosím, abych ho směl krátce použít. Dovolí mi to na pět minut. Odesílám mně blízkému světu krátkou zprávu o své stálé existenci s předmětem „Trpět-livost“. A s nadšením čtu zprávu od své dcery Caroline, studující v Berlíně, že byla nominována do olympijského skateboardového týmu na olympiádu v Tokiu 2020. Je to ještě dlouhá doba, za tři roky se toho může hodně stát, ale už samotná tato skutečnost je životní zážitek. Alespoň pro mne, pro tátu to nyní znamená moc, mám dojem, že bych to měl trochu oslavit. Říkám si, že co pro ni znamená dostat se do olympijské nominace, to je teď pro mne tahle poutnická cesta a její přežití.

Vycházím zpět do ulic, slunce ještě hladí odpoledními hřejivými paprsky. Oslovila mne vinárnička se dvěma stolky stojícími venku, jako kdyby mne vítaly a čekaly na mne. Nemohu odmítnout, objednáвам si sklenku dobrého červeného vína a nechávám se zahřívat sluncem. Myslím na dnešní den, na dceřinu nominaci i na zítřek, co mne asi čeká.

Slunce ztrácí sílu, k tomu se zvedá docela chladný větřík. Ještě chvilku sedím a odpočívám, dopiju sklenku a vracím se do *albergu*. Ten se mezitím skoro zaplnil. Mezi nocležníky jsou jen tři ženy, zbytek tvoří muži mladého a středního věku. Balím do batohu všechno, co ráno a na zítřejší cestě nebudu potřebovat. Po deváté hodině jsou již skoro všichni poutníci v posteli, já zalézám do spacího pytle a doufám, že budu moci brzy usnout a posílit se na zítřejší dlouhou etapu.

Omyl, skutečnost je jiná. Z kuchyně sem doléhá hlas anglicky mluvícího muže, nevím, s kým se baví, slyšet je jen jeho. Drží svůj referát přibližně do půl dvanácté. Svým chrápáním jej doprovází Ital, který leží na posteli těsně přisunutě k té mojí. Možná to je ten důvod, proč mé přetížené údy za-

čínají protestovat. Kolena, ramena, kyčle nepřijímají žádnou polohu bez bolestivých ozvěn. Když konečně kolem půlnoci Angličan a současně i Ital projevují určitou únavu ve svých akustických aktivitách, zazvoní Italovi mobil a on nejméně půl hodiny hlasitě hovoří. Asi má pravdu, že pro telefonování je nejpříhodnější doba klidu, aby ho nikdo nerušil. Až někdy později se mi daří usnout, nevím kdy a nevím jak.

Jiří Dynybil

A TAK TEDY JDU...

CESTOPIS A PŘÍBĚH O PROŽITÍ 787 KM SVATOJAKUBSKÉ CESTY

Obálku navrhl Lukáš Tuma
s využitím fotografií Jiřího Dynybila.

Fotografie Jiří Dynybil.

Redakce Jana Nováková.

Vydalo Nakladatelství Epoque s. r. o.,

Kaprova 12, 110 00 Praha 1,

v roce 2019 jako svou 718. publikaci.

První vydání, 456 stran.

Sazbu provedl Jaroslav Uhlíř.

Vytiskl Akcent tiskárna Vimperk, s. r. o.

NAKLADATELSTVÍ
EPOCHA

Knihy **Nakladatelství Epoque** můžete zakoupit u svého
knihkupce nebo si je lze objednat písemně na adrese:

Kaprova 12, 110 00 Praha 1 – Staré Město,

telefonicky na čísle: **224 810 353,**

e-mailem na adrese: **objednavky@epocha.cz,**

nebo na internetové stránce: **www.epocha.cz**